dicto completorio aliquid obtinere
niteretur a deo. uenijs et lacrimis
et non profecisset: ille cum clausa
ostioq; firmato diligenter oratorij.
ad eum intrauit increpans eum et
dicens. Stolide. putas q͞ tu possis
aliquid extorquere a deo. Si nō esset
tibi modo paratū propter priorē
tuū: forte amentiam incurrisses.
Nocte quadam cum idem henricus
defuncto aliquo in ecclesiam depor
tato sedisset ante altare infirmorū:
uiator de quo dicere non possū utrū
angelus an homo ei apparens. sig
nauit ubi prior esset. Cui cum ille
resignasset. in infirmitorio est: sig
no respondit. Ego noui hoc bene est
ibi. Inclinansq; coram altari: recedēs
et ante illa tria altaria que sunt in
abside simile faciens: chorū mona
chorū intrauit et non comparuit.
Sepe illum testabatur se uidisse in
choro circuientem in multa clarita
te. Cui cum ex precepto prioris cōuersus
tunicam obtulisset et cingulum: tu
nicam recusauit cingulo suscepto.
Ego inquit eum dabo bono cuidā
monacho eberbacensi: et magis ei
proderit q͞m si ego uterer illo. Remi
sit ei et cingulum laneū: precio q͞
dem uilissimū: sed uirtute p̄ciosū
Per quem et sanitates facte sunt: et
plurimū ualet contra stimulum
carnis. Quem cum etiam rogaret
ut se priori ostendere dignaretur:
respondit. Dn̄s noster nos frequē
ter mittit in iherusalem et alia eq͞
remota loca: et si uideret me prior
posset per eius interrogationes le
gatio mea impediri. Et adiecit. Dic
priori ut sollicitus sit circa cantan
dos fratres. ne dormitent dū pro de
functis cantant: quia sicut milites
congregantur ad torneamentum:
ita anime confluūt ad officia defūc
torū. No. Puto q͞ mortui unus in
hoc officio sollicitus. dum indigent.
uicem caritatis rependant. Mon.
Hoc tibi uno ostendam exemplo.

De euhardo canōico de aldenselc cui ui
ri candidati horas canonicas decātaue
runt. Capl̄. xxvi.

Est quidā canonicus in aldenselc euerar
dus nomine. homo grandeuus et cir
ca officia diuina ualde sollicitus. Nū
quam aliquam horam in choro neg
ligit dūmodo incedere posset: sicut
testis est alardus noster nouicius.
q͞ndoq; illius concanonicus. Quodā
tempore dum defectum nature pate
retur ita ut incedere non ualens lec
to decumberet. nec tamen aliquid
doloris sentiret: cū horas suas dicē
non posset. quosdam uiros candi
dos in superpelliciis et tonsura cleri
corum certis horis adesse uidit: qui
ei omnes decantabant. Quibz dictis:
dicebant ad inuicem. Modo exeamus.
et sinamus eum quiescere. Quos cū
frequēter contemplaretur: et filiam
sororis que ei ministrabat non pos
se illos uidere deprehendisset: intel
lexit quia anime concanonicorū eē
essent. quibus ipse beneficia impē
derat. Quia ad sacramēta corporis
et sanguinis xpi festino. diuersis
hic uisionibus finē impono.

Incipit prologus in xij. distinctōm

Locuturus tecum de ſacramēto
corporis et ſanguinis dn̄i nr̄i
Ihū xp̄i. cum timore illud at
tempto: quia ubi ſola fides operatur
et racionis iudiciū excluditur: non
ſine periculo diſcutitur. Unde nichil
noui ſiue inuſitati inde dicere pſū
mo; ſed que ſancti ſiue doctores ex
imij de illo ſenſerūt ſūmatim repli
cabo. Adiciam et exempla plurima:
que michi a perſonis probatis me
mini recitata. In quibꝫ ſi aliqua fue
rint queſtione digna: ut ſcrupulus
remoueatur tua diſcucianciur int
rogacione. Explicit prologus. Capl̄

De ſacramēto corporis Primū.
De ſanguīs dn̄i nr̄i ihū xp̄i Interro
gatio quid ſit ſacramētum. que
res ſacramenti. que cauſa inſtitucionis. q̄
forma. quis modus conuerſionis uel ſigna
De godeſchalco de uolmar ij. onis.
ſtene qui xp̄m ſub ſpecie infantis in ma
nibus ſuis uidit. iij.
De adolpho ſacerdote qui in hoſtia uidit
uirginē cum infante. deinde agnū. poſtea
crucifixum. iiij.
De epiſcopo liuonie qui xp̄m uidit in
altari. v.
De ſacerdote de wickmdiſburgh qui
in canone dubitans uidit crudā carnem.
De ſacerdote qui hoſtiam in ore vi.
ob maleficia ſeruans de eccleſia egredi
non potuit. vii.
De corpore dn̄i in eccleſia furato quod
a bobus in agro proditum eſt. viii.
De apibus qui baſilicam corpori dn̄ico
fabricauerunt. ix.
De pena mulieris paralitice propter
corpus dn̄i quod ſuper caules ſuos ſemīauāt

De muſca que circa corpus dn̄i x.
in hora ſumpcionis uolitans mortis penā
ſoluit. xi.
De muribus qui hoſtias non benedictas
rodentes litteras non tetigerūt. xii.
De corpore dn̄i quod in flumen proiectū
hereticos dimerſit. xiii.
Item de corpore dn̄i quod naue cōfracta
ad reliquas natauit naues. xiiii.
De corpore dn̄i quod colonie de manibꝫ
ſacerdotis labens lapidi miraculoſe īpreſſū ē
De hoſtijs in curode clericorum xv.
inſania excuſſis. xvi.
De eccl'a cōbuſta et de corpore dn̄i intacto.
De abbate daniele qui formam xvii.
ſanguinis uidit in calice. xviii.
De heilardo ſacerdote de wunnſdorp.
qui formā humani cruoris uidit ī calice.
De ciue hildenſhēmenſi qui in xix.
canone uidit calicem cum dubitaret ſan
guine dn̄i exuberantem. xx.
De herwico ſcolare qui uidit formam
ſanguinis in calice in riſene. xxi.
De hildebrando ſacerdote de meſlede qui
uidit ſpeciem cruoris in calice cum duobꝫ
militibus. xxii.
De corporali ſacramento infuſo
qui ablui non potuit donec incluſa dubi
tans illud uideret. xxiii.
Item de corporali infuſo in quo ſanguis
humanus apparuit. xxiiii.
De infirmo cui ablucio conuerſa eſt in
ſanguinem. xxv.
De nobili femina cui ultima ablucio
p̄ panē ſuſcepta cōuerſa eſt in ſanguinē
Qualis eſſe debeat uita ſacerdotū. xxvi.
Que exigantur in ſacerdote xxvii.
ut corpus xp̄i poſſit conficere. xxviii.
De ſacerdote clauſtri in cuius manibꝫ

infra canonem x̄piſtus uiſus eſt. xxix.
De hermāno abbate in cuius manibus
henricus de hart x̄pm̄ uidit in miſſa. xxx.
De ſacerdote qui infra canonē a terra ſuſ
De ulrico monacho xxxi. penditur
uilarienſi. xxxii.
De ſacerdote cui dn̄s tantam contulit de
uocionē ut uenter eius diſrumpi uideatur
accedenti ad altare. xxxiii.
De ryſchmude que hoſtiam in eleuatione
ad inſtar criſtalli uidit perlucidam. xxxiiii.
Item de deuocione eiuſdem eiuſdem quādo
cōmunicabat et de claritate quam uidit
ſuper altare in canone. xxxv.
De femina religioſa brabantie quam
x̄pc̄ proprijs manibus cōmunicauit.
De hildegunde uidua quam xxxvi.
x̄pc̄ per ſeipm̄ cōmunicauit. xxxvii.
De conuerſo liuonie qui cōmunicare
deſiderans hoſtiam reperit in ore ſuo.
Item de erkenbaldo de xxxviii.
burden cui idem contigit cum ei ob occa
ſionē cognati ſacramentū fuiſſet negatū.
De corporali dulcedine xxxix.
ſanctimonialis quā percepit in colonie.
De conuerſo qui cōmunicaturus xli.
uidit x̄pm̄ ſanguinē ſuū quaſi ſtillare
in calicem. xlii.
De conuerſo qui uidit in os alterius con
uerſi ſacerdotē mittere puerū pulcherrimū
De mauricio epiſcopo pariſi xliii.
enſi qui in fine ſuo per ſacram cōmunio
nem ſenſum recepit. xliiii.
De puerulo qui hoſtiam non benedictā
non eſſe corpus dn̄i deprehendit. xlv.
De conuerſo qui per deſideriū cōmunicā
di ſpiritum meruit prophetie. xlvi.
De femina religioſa que cōmunione
ſibi negata dulcedinē eius ſenſit in guttu

Item de abbiſſa q̄ intrā ſenſit dulcedinem
in ſacra cōmunione. xl.

re ſimiliter illius odorem ex remoto percipiēs.
De feīa que ſolo corpore domini xlvii.
noſtri ihesu criſti uixit. xlviii.
De milite qui uirtute ſacre cōmunionis
in duello triumphauit. xlix.
De milite qui ſuſpenſus mori non potu
it donec corpus x̄pi percepit. l.
De ancilla ſacerdotis que gratia dn̄ici
corporis ſenſum recepit. li.
De milite qui coram x̄pi corpore in luto
ueniam petens luti ſordicias nō ſenſit.
De hereticis qui in eccleſijs lii.
furati ſunt corpus dn̄i et vno propter
hoc ſuſpenſo. liii.
De ſacerdotibus idigne cōficientibus.
De ſacerdote in hademar qui liiii.
carbones uiſus eſt maſticare in percepti
one ſacramenti. lv.
De ſacerdote friſone qui calcauit corp⁹
De petro medico qui ſub lvi dn̄i
ſpecie panis tantū credidit eſſe ſacramen
tum et non rem ſacramenti. lvii
De ſacerdote malo a quo infans x̄pus
in miſſa faciem auertit. lviii
De ervino ſacerdote qui corpus dn̄i in
miſſa perdidit. lix.
De daniele abbate qui in calice reperit
cruidam carnem. lx.
De ſacerdote ſine crdinibus celebrante
cuius ſacer ignis manus deuorauit. lxi.
Item de alio qui ſine ordinibus celebrās
crucifixū uidit lacrimantem. lxii.
Quomō ſacra eukariſtia ſumi debeat.
De vorico cōuerſo qui carbones lxiii.
ſumere uiſus eſt loco ſacramenti. lxiiii.
De cōuerſo proprietario qui corpus dn̄i
nr̄i ihu x̄pi ſumere non potuit. lxv.
De hoſtia que in belle de corporali reſili
uit ob uermiculū in ea dereictum.

De corporali quod ob tactum lxvi.
impregnate ſanctimonialis ſanguineam
contraxit maculam. lxvii.
Item de corporali quod godeſchalcus in
exſiccatione cupit et diuina uirtus repa
rauit. Expliciunt capitula.

Incipit nona diſtinctio de ſacramento
corporis et ſanguinis dñi nr̄i ihu
xpiſti. Caplm. I.

Uniuerſa eccle
ſacramenta:
corporis et ſā
guinis criſti
ſacramentū
precellit. In
xp̄o uia. ueri
tas et uita.
Via: quia digne accedentes ducit ad
deum. Unde et uiaticū dicitur. Veritas:
quia edentes xp̄o incorporat. Unde et
ſacra cōmunio uocatur. Vita: quia xp̄o
incorporatos in anima mori nō ſinit.
Unde et euchariſtia dicitur: id eſt bona
gratia. De primo ſaluator dicit. Ego
ſum panis uiuus qui de celo deſcendi.
Ecce uia. Qui deſcendit ipſe eſt et qui
aſcendit. ſecum ducens omnia mem
bra ſua: alia in re. alia uero in ſpe. De
ſcdo item dicit. Caro mea uere eſt cibus
et ſanguis meus uere eſt potus. Ecce
ueritas. Ait et de tercio. Qui māducat
panem hunc uiuet in eternū. Ecce ui
ta. Simile intelligas de calice. Nec
abſq; miſterio de corpore et ſanguine
xp̄i in nona diſtinctione tractandū
ſuſcipio: quia numerū nouenarium
phyloſophus exterminatori oīm. id
eſt morti aſſignauit: et xp̄e qui circa
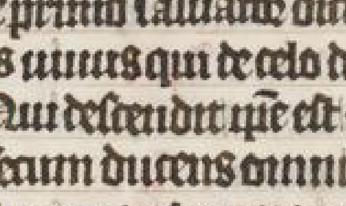
oīm nona hora diei in cruce exſpirauit.
Sacramentū hoc. fit in cōmemoraci
onem dñice mortis. Unde apoſtolus
in prima ep̄la teſſalonicenſib; ſcribit
dicens. Quocienſcumq; manducabi
tis panem hunc. et calicem bibetis.
mortem dñi ānūciabitis id eſt repre
ſentabitis donec ueniat. ad iudiciū
ſcilicet. Ita gloſa exponit. Apparente
eo in gloria: ceſſabit figura. Omīa
que in ſuperioribus diſtinctionibus
dicta ſunt. ſcilicet de conuerſione. de
contritione. de confeſſione. ſatiſfacti
one et ſimplicitate. quedam ſunt
preparamenta ad hoc ſacramentū.
Nulle etiam uiſiones magis fidem
roborant. qm̄ cum eum quem ſub
ſpecie panis et uini latere credimus:
oculis corporeis intuemur. No. An
teqm̄ uiſiones ediſſeras peto ut breui
ter me expedias. quid ſit hoc ſacramen
tum. que res ſacramenti. que cauſa
inſtitucionis. que forma. quis modus
conuerſionis: quis modus ſumpcionis.
Moñ De ſacramento euchariſtie trac
tandum eſt cū timore ac reuerencia:
quia magis in illo operatur fides qm̄
ratio humana. Audi tamen breuiter
que maiores nr̄i de illo ſenſerūt. Tria
ſunt in ſacramento hoc conſideranda:
unū quod tantum eſt ſacramentum.
alterum quod eſt ſacramētum et res.
terciū quod eſt res et non ſacramen
tum. Noñ Quid eſt ſacramentum
tantum. Mo. Species uiſibiles pa
nis et uini. No. Quid eſt ſacramē
tum et res. Mo. Corpus xp̄i propria
et ſanguis. Noñ Quid eſt res et non
ſacramentum. Mo. Miſtica xp̄i